

TARTALOM

Előszó	9
--------	---

ELEMZÉSELMÉLET

Az irodalmi művek elemzésének és értelmezésének lehetséges szempontjai	11
Az epikus művek elemzésének lehetséges szempontjai <i>Regényelemzés</i>	12
Az epikus művek elemzésének lehetséges szempontjai <i>Novellaelemzés</i>	13
A lírai művek elemzésének lehetséges szempontjai	14
A drámai művek elemzésének lehetséges szempontjai	15
A drámai művek szerkezete, szereplői, stílusa	16
A drámai művek színpadi megjelenésének elemzési szempontjai	17
Verstan – A klasszikus időmértékes verselés	18
Sorfajták, versszakok a klasszikus időmértékes verselésben	19
Rímes időmértékes verselés	20
Ütemhangsúlyos verselés	21

MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETI ÉS STÍLUSKORSZAKOK, IRÁNYZATOK

Az antikvitás irodalma – <i>A görög irodalom és filozófia</i>	22
Az antikvitás irodalma – <i>A római irodalom</i>	23
A középkor	24
A középkori irodalom	25
A reneszánsz	26
A reneszánsz irodalom	27
A reneszánsz irodalom epikus műfajai	28
A manierizmus és a marinizmus	29

A barokk	30
A rokokó	31
A felvilágosodás	32
A felvilágosodás filozófiája	33
A felvilágosodás világnézete	34
A klasszicizmus	35
A szentimentalizmus	36
A romantika	37
A romantika irodalma – <i>A nemzeti irodalom</i>	38
A romantika irodalmi alapkérdései	39
A realizmus	40
A realista író	41
A naturalizmus	42
Impresszionizmus – szimbolizmus	43

1. TÉMAKÖR: MŰVEK A MAGYAR IRODALOMBÓL

Petőfi Sándor (1823–1849)	44
Petőfi Sándor: Az alföld és A Tisza	45
Petőfi Sándor szerelmi költészete	46
Petőfi Sándor: Szeptember végén	47
Arany János (1817–1882)	48
Arany János balladaköltészete – <i>Ágnes asszony</i>	49
Arany János költészete az ötvenes években – <i>Letésem a lantot</i>	50
Arany János költészete az ötvenes években – <i>Összel</i>	51
Ady Endre (1877–1919)	52
Ady Endre: Góg és Magóg fia vagyok én...	53
Ady Endre: Az ős Kaján	54
Ady szerelmi lírája	55
Ady Endre: Elbocsátó, szép üzenet, Valaki útravált belőlünk	56
Babits Mihály (1883–1941)	58

Babits Mihály: Esti kérdés	59
Babits Mihály: Ősz és tavasz között	60
Kosztolányi Dezső (1885–1936)	61
Kosztolányi Dezső: Boldog, szomorú dal	62
Kosztolányi Dezső: Hajnali részegség	63
Kosztolányi Dezső: Hajnali részegség – <i>Versszerkezet</i>	64
Kosztolányi Dezső: Édes Anna	65
József Attila (1905–1937)	66
Az önmegszólító és időszembesítő verstípus József Attila lírájában	67
József Attila: Talán eltűnök hirtelen	68
József Attila: Tudod, hogy nincs bocsánat	69

2. TÉMAKÖR: MŰVEK A MAGYAR IRODALOMBÓL

Janus Pannonius (1434–1472)	70
Janus Pannonius magyarországi epigrammái	71
Janus Pannonius: Búcsú Váradtól	72
Balassi Bálint (1554–1594)	73
Balassi Bálint: Búcsúja hazájától	74
Balassi Bálint istenes költészete	75
Zrínyi Miklós (1620–1664)	76
Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem	77
Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem – <i>Állandó eposzi kellékek</i>	78
Zrínyi Miklós: Szigeti veszedelem – <i>Szerkezet</i>	79
Csokonai Vitéz Mihály (1773–1805)	80
Csokonai szerelmes költészete – <i>A boldogság és A reményhez</i>	81
Csokonai Vitéz Mihály: Az estve	82
Csokonai Vitéz Mihály: Konstancinápoly	83
Berzsenyi Dániel (1776–1836)	84
Berzsenyi Dániel: A magyarokhoz I.	85
Berzsenyi Dániel: Osztályrészem és Horác	86

Berzsenyi Dániel: Elégiák	87
Kölcsey Ferenc (1790–1838)	88
Kölcsey Ferenc: Himnusz – <i>A bűn motívuma</i>	89
Kölcsey Ferenc: Himnusz – <i>Szerkezet</i>	90
Kölcsey Ferenc: Zrínyi dala és Zrínyi második éneke	91
Vörösmarty Mihály (1800–1855)	92
Vörösmarty Mihály: Szózat	93
Vörösmarty Mihály költészete az 50-es években	94
Jókai Mór (1825–1905)	95
Jókai Mór: Az arany ember	96
Mikszáth Kálmán (1847–1910)	97
Mikszáth Kálmán: Új Zrínyiász	98
Móricz Zsigmond (1879–1942)	99
Móricz Zsigmond: Rokonok – <i>A helyszínábrázolás</i>	100
Móricz Zsigmond: Rokonok – <i>Kopjáss</i>	101
Móricz Zsigmond: Szegény emberek	102
Krúdy Gyula (1878–1933)	103
Krúdy Gyula Szindbád-novellái	104
Krúdy Gyula: Szindbád – <i>Tájékoztató</i>	105
Karinthy Frigyes (1887–1938)	106
Karinthy Frigyes: Cirkusz	107
Karinthy Frigyes: Előszó	108
Juhász Gyula (1883–1937)	109
Juhász Gyula: Milyen volt...	110
Juhász Gyula: Tiszai csönd	111
Tóth Árpád (1886–1928)	112
Tóth Árpád: Meddő órán	113
Tóth Árpád elégiaköltészete	114
Radnóti Miklós (1909–1944)	115
Radnóti Miklós: Idill és tragikum kettőssége <i>Nem tudhatom..., À la recherche</i>	116
Radnóti Miklós: Erőltetett menet	117

3. TÉMAKÖR: KORTÁRS MAGYAR IRODALOM

Csabai László: Szindbád Szibériában	118
Havasréti József: Űrérzékeny lelkek	119

4. TÉMAKÖR: MŰVEK A VILÁGIRODALOMBÓL

Giovanni Boccaccio (1317–1375)	120
Boccaccio: Dekameron	121
Boccaccio: Dekameron – Első nap, első novella <i>Ser Cepparello története</i>	122
Francesco Petrarca (1304–1374)	123
Petrarca: Daloskönyv	124
Villon (1431–1461?)	125
Villon: Testamentum	126
Villon: Hadova és Hamuka versek	127
A 18. századi Angol regény – <i>Defoe és Swift</i>	128
A 18. századi Franciaország regény – <i>Voltaire: Candide</i>	129
A 19. századi Franciaország regény – <i>Stendhal</i>	130
Stendhal: Vörös és fekete – <i>Műfaj</i>	131
Stendhal: Vörös és fekete – <i>Szerkezet és ábrázolásmód</i>	132
Stendhal: Vörös és fekete – <i>Verrières – Besançon – Párizs</i>	133
Stendhal: Vörös és fekete – <i>Julien Sorel</i>	134
Baudelaire: Költészettan	135
Rimbaud: A magánhangzók szonettje	136
Verlaine: Őszi chanson	137
Guillaume Apollinaire (1880–1918)	138
Thomas Mann: Mario és a varázsló	139

5. TÉMAKÖR: SZÍNHÁZ ÉS DRÁMATÖRTÉNET

Szophoklész (Kr. e. 496–406)	140
Szophoklész: Antigoné – <i>A thébai mondakör</i>	141
Szophoklész: Antigoné – <i>Értelmezés a drámai szerkezet alapján</i>	142
Az angol reneszánsz színház és dráma	144
William Shakespeare (1564–1616)	145
Shakespeare: Romeo és Júlia – <i>Források, műfaj, szerkezet</i>	146
Shakespeare: Romeo és Júlia <i>A középkor és reneszánsz világának ütközése</i>	147
Madách Imre (1823–1864)	148
Madách Imre: Az ember tragédiája – <i>Források, előzmények</i>	149
Madách Imre: Az ember tragédiája	150
Madách Imre: Az ember tragédiája <i>Eszmék szerepe a tragédiában</i>	151
Madách Imre: Az ember tragédiája <i>Történefilozófia a tragédiában</i>	152
Madách Imre: Az ember tragédiája – <i>A tragédia nőalakjai</i>	153

6. TÉMAKÖR: AZ IRODALOM HATÁRTERÜLETEI

Huszárik Zoltán: Szindbád – <i>Filmelemzés</i>	154
Huszárik Zoltán: Szindbád <i>Szerkezeti és dramaturgiai megoldások</i>	155

7. TÉMAKÖR: REGIONÁLIS KULTÚRA

Irodalmi kávéházak – <i>Centrál, New York</i>	156
Irodalmi kávéházak – <i>Abbazia, Hadik, Japán</i>	157
A felvilágosodás korának sajtója	158
A Nyugat	159
A magyar színjátszás története (1790–96)	160

Kedves Tanuló!

Hamarosan itt a dolgozatírás vagy akár a magyar nyelv és irodalom érettségi napja, kevés az idő, sok a tanulnivaló...

Későn álltál neki a felkészülésnek vagy elment az idő egy másik tantárgy vizsgájára való tanulással...

Zsong a fejedben a sok adat, tudnivaló, szeretnéd átlátni, rendszerezni a tanultakat...

Az utolsó pillanatban megállapítod, hogy hiányosak a jegyzeteid...

Ismerősek ezek a szituációk? Ne aggódj, segítünk! Ebben a kis könyvben megtalálod azokat a legfontosabb témákat kidolgozva, amelyekkel a középszintű érettségien irodalomból találkozhatasz. Biztos lehetsz benne, hogy amennyiben ezeket megtanulod, már nem sülhetsz fel!

- Vázlatos formában, röviden, érthetően rendszerezve kapod meg a szükséges tudnivalókat, fogalmakat.
- Érettségi előtt segít az anyag átismétlésében, vagy a minimumszint megtanulásában.
- 150 vizsgatéma = 150 jól becsomagolt tudáscsomag az érettségire vezető úton.
- Honlapunkon további kidolgozott témaköröket is találsz:
<https://www.klett.hu/erettsegi-last-minute-irodalom/>

A témaköröket és tételeket a hatályos érettségi vizsgakövetelményeknek megfelelően és sorrendben rendszereztük, ehhez csatoltunk elemzési szempontokat, verstani ismertetőt és korszakbevezetőket, amelyeket több tételhez is fel lehet használni.

Az irodalmi művek elemzésének, értelmezésének sokféle módja lehetséges. Kötetünk elemzései külön-külön is használhatók, de természetesen az egyes rendszerek szempontjainak együttes használata, vagy válogatott használata is sikerre vezethet. Komplex elemzéskor az elemzési szempontok és az értelmezési kísérletek együttes alkalmazására kerülhet sor.

Jó tanulást kíván:

a Klett Kiadó szerkesztősége